

Hu là đ t m t chuy n tình. L ch s hành ph ng Nam c a ti n nhân g p khúc quanh. Vua Tr n Anh Minh đã quy t đ nh g con gái yêu cho Chiêm v ng đ i l y hai châu Ô và Rí. Và Huyền Trân Công Chúa đã “ngàn đ m ra đi”- v ch đ ng thiên lý đ Đ i Vi t hôm nay dài mãi t n đ t mũi Cà Mau. Tình Hu ! Ôi đ p và th ! Chàng trai Hà Tĩnh Huy C n thu trai tr đã t ng theo h c Qu c H c-Hu ; nhân ngày k ni m thành l p tr ng, nhà th vi t g i Hu yêu: “Hu , Hu , ai bày chi x Hu /Mà tình v ng mãi đ t không ra”. Tôi cũng là đ a con Hu tha ph ng-d m y ch c năm r i. Hình nh nh ng k xa quê đ u có m t góc yêu th ng nào đó đ nh và thôi thúc b c chân v . Tình Hu - v i tôi cũng v ng mãi nh l i th Huy C n.

Tình Hu - tính cách Hu , x a nay đó là s hài hòa gi a con ng i v i t nhiên. Hu hài hòa trong ki n trúc mà nhi u ng i g i là thành ph “Nhà v n- Làng v n- Chùa v n”. Nh ng nhà v n ti ng tắm v n hi n h u trong lòng nh ng ai đ n Hu : V n bà An Chi Kim Long; v n nhà c Đ đ c Gia H i; hay L c T nh Viên ph th t cô công chúa x a trong Thành N i R i làng v n: Ph ng Đúc, Kim Long, Bao Vinh, An Lăng, Ch C ng v n còn đó s ng s ng - b o l u truy n th ng đ t v n Hu . Câu th c a Hàn M c T “V n ai m t quá xanh nh ng c” có dáng đ p m t Vĩ Đ v n. Trăm ngôi chùa Hu , m i chùa là m i s c v n- ng i l hành n ng gánh lo toan, m t l n vãng c nh, nghe lòng thanh th n xua đi bao n i mu n phi n, th p thoáng m t chút l ng sâu t tâm h x v i đ i v i ng i. Con ng i trong ki n trúc không thách đ thiên nhiên. Hu không có và không th có nh ng công trình đ s , ch c tr i nh Sài Gòn. N u ai đó có ý nghĩ bi n Hu thành đô th siêu t c thì đ u đó vô nghĩa và o t ng v i ngh thu t ki n trúc. Hình nh ch nhân v n Hu ch ng quan tâm nhi u đ n l i ích kinh t . H ch m chút m nh v n đ đ c s ng bình đ , ung dung, hòa mình v i thiên nhiên, cây c - tâm c m l c quan, bình th n, th p thoáng nét t t i đ m ch t nhân văn Hu .

Tình Hu là nh nhàng trong l a ch n s c màu. Ng i Hu chúa ghét nh ng gam màu lòe lo t. H thích gam màu nh t. Màu n ng nh đ chót, xanh lè, vàng r m, đen thui, tím ng t ph n c m v i tâm h n Hu . S c thái c a tình Hu là xanh l , vàng m , h ng nh t hay tím ph t. N u gi đây ph n thích bi n t u hoa trên áo dài thì ng i Hu s không thích hoa to hoa t ng ph n mà là hoa nh - ch đ m nh vài bông, đ m hay nh t h n màu n n áo m t chút, ch th th i! Tà áo dài th t tha, chi c nón bài th đ u ng t đã theo cô gái Hu dù đi đâu v đâu? Tan tr ng tóc th tr c gió, vành nón nghiêng che tr ng c Tràng Ti n m y nh p. Trong trang ph c áo dài truy n th ng y, cô gái Hu không m c quá dài ho c quá ng n. Đ ng x tà h ng cũng v y, không quá cao đ h hang h hênh nh ng cũng không che kín b t bùng. Đ ng t ng gái Hu không a khoe nh ng đ ng nét quy n r c a c th tr c đàn ông, ch có đ u h mu n phô m t cách kín đáo t nh mà thôi.

m th c c a tình Hu là gia v . Các món ăn Hu đ u th , gia v là th t i c n. Nhi u th nh ng m i th m t ít thôi, ph i bi t gia gi m m i thi t là Hu . Nhà văn Hoàng Ph Ng c T ng

Tình Hu

Tác Giả: Lê Quang Kät

Chúa Nhật, 11 Tháng 1 Năm 2009 07:19

đã liät kê täi mäi mäy thä trên đôi quang gánh cäa o cäm hän Huä. Nhiäu món ăn dân dã Huä đã trä thành văn hóa mä thäc cäa cä nä: bún bò, bät läc, bánh khoai, bánh canh, cäm hän, bánh näm, bánh bèo. Nhiäng đäa con Huä xa quê, đi täi mô cũng cä giä mä thäc mang häng vä quê nhà mà nghe đau đäi nhä quê xa. Ngäi Huä thích ăn cay. Đäng, bäa cäm Huä không thä thiäu tä. Cay mäi thích- mäi khoái khäu. Ngäi ta kä có Huä Kiäu xa xä bay vä ngäi ăn mät tô bún bò An Cäu, väa ăn väa hít hà xuýt xoa, mä hôi mäi kê tháo ra tä áo, miäng cäi hä hä- đã quá Huä i!

Tình Huä là chäng mäc trong giao täng xä thäng nhät. Ngày giä Tät häi hä bän thä quan sát xem? Không thân, không sä, không länh nhät, không vä väp - tät cä là nhä nhàng ý vä. Mäng vui ngày hänh ngä hä cä nín trong lòng chäng lä ra ngoài. Gäp nhau mà ôm chäm läy nhau, räi rít, la hét mäĩ, làm toáng cä lên không phäi là tính cách Huä. Mäi khách, mäi bän dùng bäa cũng thä thäi, chân tình mäi mät hai län. Không chào mäi theo kiäu läy lòng và chäng nä ã nhiäu läi đä thành sáo räng- ngoài miäng thì cä đäy đäa mà bäng chäng näng tí nào.

Tình Huä là đäi säng näi tâm sâu läng, không nä ào khoa träng. Khúc Nam Ai, Nam Bình; làn đäu hò Mái nhì, Mái Đäy trên dòng Häng Giang chính là nét tänh täi, näi tâm Hiän Nhân môn cäa ngäi Huä. Ai đó bäo räng: Giai đäu âm nhäc Chăm đã đä läi nét buän thäng cäm trong tâm hän Huä - hay màu tím kia là màu buän Huä. Phäi väy chäng? Ai mà chäng có lúc buän? Buän Huä không hän buän lòng mà còn là cái sâu kín tän đáy lòng. Có nhà thä đã gäi tím Huä là màu cäa yêu thäng trong sáng và thäm kín. Väi phän Huä, tím còn là màu cäa đäc hänh thäy chung. Vä chäng näu có buän cũng là chuyän muän đäi - hä nä ái säu bi- nhäng chäc räng buän Huä không là näi buän cäa bi läy, đau thäng.

Chàng trai Hà Tĩnh đã mang tình Huä đi đän cuäi đäi và träc đó là chàng trai xä Quäng. Anh vät đäo Häi Vân ra thi đä räi “Thäy cô gái Huä chân đi không đành”. Tán tänh đä chinh phäc trái tim mät cô gái Huä cũng khó- thät khó. Tôi có ngäi bän läy vä Huä kä chuyän xäa: Häi häc nä ngoài phäi lòng mät cô gái Huä, mät ba năm đä làm quen và thêm ba năm cho tình yêu hò hän, vä chỉ là sáu năm đä cäi näng làm vä. Năm räi vä chäng anh tròn ba mäi năm ngày cäi. Giäng hóm hänh, anh män chuyän nhà hiän triät xäa Socrate đä nói vä ngäi vä yêu quý cäa mình. Nhà triät häc tài danh Socrate có mät bà vä đä đän đäc ác. Bà thäng mäng nhiäc thäm tä và thäm chí đánh chäng- kä cä khi có mät bän bè ông. Bao năm theo thäy dùi mài kinh sä, có ngäi häc trò yêu đã phäi buät miäng chät vän thäy: “Bäch thäy! Con phäi thä nào đây? Theo ý thäy, con nên läy vä hay không?” Socrate mäm cäi thät lên: “Trong mäi träng häp con đäu phäi läy vä, näu gäp ngäi vä hiän con sä là ngäi hänh phúc còn näu gäp phäi mät bà vä ghê gäm ác đäc thì con sä là mät triät gia”. Räi anh cäi hä hä đäc ý: Näu trên đäi này các bà vä đäu là ngäi Huä thì sä chäng có đäng mäy râu nào thành triät gia cä. Không hiäu lúc đó nhân loäi sä ra sao?

Tình Hu

Tác Giả: Lê Quang K t

Chúa Nhật, 11 Tháng 1 Năm 2009 07:19
